

# ISZÁNTÓ

## ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban étvéve.  
Egész évre ..... 16 k.  
Negyedévre ..... 4 "  
Helyben házhoz hordva.  
Egész évre ..... 20 kor.  
Negyedévre ..... 5 "  
Vidékre postán szállítva:  
Egész évre ..... 24 kor.  
Negyedévre ..... 6 "  
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai  
napilap

Megjelenik minden nap, a hét és  
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-  
adására vagy megőrzésére nem  
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-  
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 11. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1914. január 15

## A katolicizmus előtörése.

A Katolikus Kör tegnap tartott választmányi ülésében 42 jelentkezőt vettek fel a Katolikus Kör tagjai sorába s ezzel a most lefolyt pár hónap alatt felvett új tagok száma százötvenre emelkedett. Ez a tény kétségtelen jele annak, hogy végre eljött az az idő, mikor Nagyváradon nem bűn az, hogy valaki katolikusnak vallja magát. Eljött az az idő, amikor az emberek meg merik vallani hitüket és amikor az eszmeáramlatok folyton vívott harcában csatlakozni mernek hozzánk.

A Katolikus Kör egy társadalmi egyesülés, de a katolicizmus égisze alatt, úgy hogy mikor e rövid idő alatt százötvenen lépnek tagjai sorába, az azt jelenti, hogy százötvenen álltak a katolikus társadalmi szervezkedés zászlaja alá s ez oly jelenség, mely fényesen igazolja, hogy abban a kemény harcban, a melyet a destruktív elemekkel vivünk, nem állunk egyedül. A társadalom színe-java, a keresztény társadalom vezérférfiai, kimagasló alakjai egymás után lépnek be a Katolikus Körbe s mikor ezzel dísz adnak a Körnek, egyuttal férfias, önérzetes vallomást tesznek hitükről, meggyőződésükről.

Nem bánt, nem sért ez a meggyőződés senkit. Ellenkezőleg, nincs hatalom, mely az egész társadalmat harmonikusabb egységbe fogná össze mint a kereszténység, a katolicizmus.

A keresztény eszmék harcát vivjük, amely eszmék uralma alatt áll a társadalom ma is. Ebben a küzde-

lemben meggyőződhetett mindenki, hogy a mai társadalom mennyire keresztény. A keresztény erények, a keresztény világfelfogás, a keresztény szeretet, a társadalom alapvető eszméi.

Az igazi kultúra nem egyéb, mint azon igazságok elsajátítása, átélése, amelyek képessé teszik az embert arra, hogy emberi, lelki életet éljen; azon igazságok elsajátítása, melyektől erkölcsi tisztaságunk függ s amely igazságok rendezetté teszik azt a viszonyt, melyben embertársainkkal a társadalomban megélhetünk. Ezen igazságok csak a kereszténység igazságai lehetnek, mert az egyén és társadalom problémáit ezen igazságok nélkül megoldani nem lehet s jobb alapot senki sem vehet, mint a mi Urunk Jézus Krisztus. Tehát a kereszténység az igazi kultúra is mindenkinek, aki a lét alapvető problémáit kutatja csatlakoznia kell ehhez az ipari kultúrához. Ezt támadni annyi mint a kultúrát támadni. A kereszténység világnézete a társadalom kultúrájának alapja, diadalmas világnézet. Tehát a destruktív világnézet a társadalom, a kultúra alapjait akarja lerombolni, mikor a kereszténység eszméi ellen harcol. Ámde ebben a harcban elbukhatnak egyesek, de az eszme soha, mert annak győzelme bizonyos.

Ennek a diadalmas világnézetnek diadalát ünnepeljük mai harcaink nagy tömegének megszorodtán és meg vagyunk győződve, hogy hosszú sora következik még azoknak, kik e harcot megvívni segítik. Üdv az új harcosok-

nak, hála azoknak, akik e diadalt elérni segítettek akár áldozatkészségükkel, akár lelkes buzgalmukkal! Ez az eredmény lelkesítsen bennünket a jövőben, mert jó harcot harcolunk s a lelkek megnyerésében mindig több és több megértésre találunk.

## ORSZÁGGYULÉS.

### Vihar a Házban.

Budapest, január 14.

Az ellenzék elkeseredése ismét nagy vihart támasztott a Házban. A vihar hullámverései oly magasra csaptak, mint a legviharosabb napokban. Ismét megjelent Görő százados embereivel, hogy végét vesse a tumultusnak.

A sajtóreform tárgyalása a vége felé közeledik, az ellenzék elmondotta utolsó érveit a parlamenti küzdelemben, de a kéréseket feltartóztatni nem képes, tehát most, mikor érveiből már kifogyott előveszi leghatalmasabb fegyverét: a botrányokat, a panamákat.

Ez a végső felvonása a sajtóreform nagy drámájának: a Házban viharos botrányok, a Házon kívül a tüntetésre hajszolt proletárság az utcákon.

Meg lehet állapítani, hogy a szereplők sokkal lelkesebbek voltak a Házban, mint a Házon kívül, mert az utcára kivezényelt munkások igazi statiszták módjára, lanyhán játszották le szerepüket, míg a parlamenti ellenzék újra elemében volt s ma a viharrendezés második napján eljutott a kivezetéséig.

Ez a helyzet vigasztalanul szomorú. Ez a helyzet a magyar politikának oly végetes fordulata, melyben legféltebb egyetlen nemzeti kérésünk: a parlamentarizmus van veszélyben. Ebben a küzde-

## HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok  
lakberendezési vállalata  
Kaszárnya-ter 7. szám. (Pankolics-telep)

**Gépek villanyerőre felszerelve.** — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyisintén kapuzatok és épületmunkákat.

**Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.** — Jobbmínőségű butorok javítása és fényezése (a helyszínen is) — azonnal jutányos áron eszközöljük. — Tervek és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálunk

lomben a szenvedelmek oly magas fokra jutottak már, hogy az egyik félnek elkerülhetetlenül buknia kell. Megalkuvás nincs. A béke paktummal meg nem alkotható, itt az egyik fél csak a másik letörésével maradhat a porondon győztesen.

Ezek a napok a pártok küzdelmének legkritikusabb napjai. Mindenki érzi, hogy az elkeseredett küzdelem heve most érte el legmagasabb hőfokát és hogy már csak kevés idő választhat el bennünket attól, mikor végre elülnek a viharok s az országgyűlés újra megkezdheti normális működését, mert végre is az országgyűlés feladata a törvényalkotás, az ország sorsáról gondoskodás, nem pedig a pártok személyes gyűlölködéséből származó viharrendezés.

Tudósításaink az országgyűlésről a következők:

**Beöthy Pál** elnök 10 perccel 11 óra után nyitotta meg az ülést.

#### A miniszterelnököt rendreutasítja.

**Elnök:** A tegnapi ülés végén a miniszterelnök beszédének végén használt imparlamentáris kifejezéséért Tisza Istvánt rendreutasítom.

**Balról kiáltások:** Tessék kiutasítani! Miért nem utasította azonnal rendre! — Tiltsa ki!

**Andrássy** a házszabályokhoz kérek szót.

**Elnök** a nagy zajban fel sem teheti a kérdést, hogy a Ház hozzá járul.

**Elnök** ezután kihirdeti a Ház határozataként, hogy a horvát képviselők megbízatását igazolja a Ház. Majd így szól:

#### Ismét kiutasítások.

A mentelmi bizottság előadója kíván jelentést tenni.

**Fölkiáltások balról:** Már megint pártoskodás.

**Barabás Béla:** Micsoda hülyeség!

**Elnök** rendreutasítja Barabást.

**Szász Pál** a mentelmi bizottság nevében jelentést tesz.

**Balról:** A Gerő ügyben tegyen jelentést!

**Szász Pál** jelenti, hogy azokat a képviselőket, akiket tegnap az elnök a mentelmi bizottsághoz utasított 15-15 napi kizárássra ítélte a bizottság.

**Elnök:** Elfogadja a Ház? (Fölteszi a kérdést.)

A jobboldal föláll. Baloghly igazságügy-miniszter ülve marad, később feláll és ki-megy a házból.

Justh Gyulát is kitiltják 15 napra. A Ház elfogadja.

**Szász Pál** előadó indítványozza, hogy Zlinszky Istvánt, akit tegnap kétszer is a mentelmi bizottsághoz utasítottak, 45 napra tiltsák ki.

A Ház az indítványt elfogadja.

#### Andrássy beszél.

**Andrássy** a házszabályokhoz kér szót. A Ház megadja.

**Andrássy Gyula** azzal kezdi beszédét, hogy azt a dolgot kellene állandósítani, hogy adja meg a Ház a jogot, hogy a Házban a képviselő, ha szólásra jelentkezik, beszélhessen. Tisza tegnapi kifejezésénél alig van erősebb az ellenzékre nézve Nem-

telennek nyilvánítani az ő eljárásukat, nem lehet ezt tenni senkinek, legkevésbé Tiszának van joga. Ő is van olyan érzékeny a becsület dolgában mint Tisza. Fölolvassa Vázsonyi beszédét, hogy Vázsonyi egy munkapárti képviselőt se gyanúsított kijárással — hanem csak azt mondta, hogy Tisza nem nézett utána, kik a kijárok és ezt ő is magáévá teszi. A miniszterelnök egyszer az ország érdekében is felháborodhatna. Ámbár Vázsonyinak nem volt sértő szándéka, a miniszterelnök mégis sértő beszéddel válszolt.

Az elnök persze ezt nem hallotta, mert nem kapott Tiszától erre felhatalmazást. (Az elnök Andrássyt rendreutasítja.) Mért nem holnap utasítja rendre. (Több ellenzékít az elnök rendreutasít.) A tegnapi eset bizonyítja, hogy saját házszabályunkat is lábbal tiporják és mégis kívánják, hogy itt legyen. Ez a dolog a Ház méltóságát érdekli s nem az ellenzékét. Akinek jó példával kellene előljárni, az ne sértgesse az ellenzékét. A képviselőház megsértette a házszabályokat, anélkül, hogy ezt reparálták volna, mert a június 4-iki reparáció érvénytelen, hiszen még a jog alakítását se tartották meg, itt büntetlenül lehet a képviselőket összekaszabolni s meg se vizsgálják az ügyet. Az a törvény, mely erkölestelen módon jött létre, senkire se kötelező. A jövőben is a célszerűség fog vezetni bennünket, hogy itt mikor jelenjünk meg és mit cselekedjünk.

#### Izenet az elnöknek.

A miniszterelnök Pál Alfréd képviselőt magához inti, mond neki valamit, mire Pál az elnökhöz fölmege.

Erre óriási zaj a baloldalon.

**Elnök:** Két megjegyzést kell tennem Andrássy szavaira.

**Barabás:** Csak okosan.

**Elnök:** Arra hivatkozik, hogy az ő belátásától függ kit és mikor utasítson rendre. Legjobb lelkiismerete szerint alkalmazza a házszabályt (zaj)? E tekintetben sem Tiszától sem Andrássytól nem fogad el utasítást (zaj). Ha az urak nem lesznek esendben, másképp intézkedek, különben is minden közbeszólás tilos, mert minden közbeszólás zavarja a csendet.

#### Tisza válasza.

**Tisza** István gróf miniszterelnök: (A munkapárton a képviselők előretolulnak és Tisza mellé állnak.) Csak röviden óhajt nyilatkozni. (Nagy zaj a balon: Helyre! Helyre!) Andrássy állításával szemben, hogy a június 4-iki események reparációja nem volt szabályos, állítja, hogy igenis szabályos volt.

Viharos kiáltások az ellenzéken: Mit állnak ott a miniszterelnök előtt? Menjének helyükre!

**Horváth Gyula** stentori hangon: Helyre! Helyre!

**Elnök** Horváthot a mentelmi bizottsághoz utasítja.

**Tisza:** Ismétli, a reparáció szabályszerű volt. Hiába int tagadólag Andrássy. (Megmegújuló zaj az ellenzéken: Helyre! Helyre! A képviselők a padokat verik.) Azt mondják az urak, hogy a kitiltott képviselők nem használtak sértő kifejezést, mert nincs is benne a gyorsírói jegyzetekben. Ez igaz, ha 50-60 képviselő kiabál, nem lehet mind a gyorsírói jegyzetekbe beleírni. De például Justh Gyula ezt kiáltotta az elnöknek: Hitványság, amit csinál. (Kiáltások: Igaza volt.) Hát például, ha valaki trombitál, följegyezhetik-e a gyorsírók? (Derűtség, taps jobb-

ról.) Akik a magyar parlamentárizmus becsületét szem előtt —

— Só! Só! — kiabálnak balról

**Tisza:** Nem fogom magam zavartatni. — A magyar parlament —

**Sümegei Vilmos:** Lopott pénzek!

**Beck Lajos:** Só és román pakli!

**Tisza:** A parlamentben a rendet fenn kell tartani!

**Kiáltások:** Sóval!

**Tisza:** Erre a célra az eszközöket —

(Só! Só! — kiáltások) igénybe veheti az elnök, még a fegyveres erőt is. Különbön kijelentem, hogy mindenféle visszaélést, melyről bármi uton tudomást szerzek, kiméletlenül megtorlok. (Viharos taps jobbról. Hoch! Setreasca! — balról.)

**Elnök** szólni kezd.

**Vázsonyi** szólásra jelentkezik.

**Elnök:** Majd később. Felszólítja a kizárt képviselőket, hogy távozzanak a teremből.

#### Bevonul az őrség.

Mint hogy a felszólításnak csakis Fernbach Károly tesz eleget, az elnök kijelenti, hogy élni fog a rendelkezésére álló eszközökkel s az állást ismét felfüggeszti. A szünet alatt az elnök utasítást ad a palotaőrségnek, hogy a kizárt képviselőket vezesse ki. Pár perc múlva bevonul az őrség Gerő százados vezetésével és körülállja az ellenzéki padokat. A munkapárt kivonul.

**Héderváry** Lehel (a karzat felől): Gyönyörű látvány! Tetszik a tisztelt karzatnak? És hol van a többség?

#### Károlyit kivezetik.

Gerő százados odalép Károlyi Mihályhoz s felszólítja, hogy távozzék. Mivel meg se mozdul, parancsot ad két őrnek, hogy vezessék ki. Károlyi erre föláll és távozik. Vele megy Lovászy és Beck Lajos is.

**Elnök** ezután az ülést ismét megnyitja és konstatálja, hogy ő Andrássynak ma csak előzékenységből adta meg a szót s e házszabályellenes eljárásáért bocsánatot kér a Háztól. (Derűtség a balon.) Azért teszi ezt, nehogy ebből precedenst magyarázzanak ki.

#### A sajtójavaslat.

Következett a sajtójavaslat tárgyalása.

**Ráth** Endre kijelenti, hogy az iménti jelenet után nehéz felszólalnia, de az ellenzék kötelességét mégis teljesíti. Foglalkozik Herczeg Ferenc sajtóellenes magatartásával, mely ellentétben van régi állaspontjával, mikor még a Budapesti Újságírók Egyesületének elnöke volt. Az ember azt gondolja, hogy Herczeg az Ócskay brigadérost tükörből írta. Fel akarja olvasni Herczeg Ferenc egyik régebbi beszédét.

**Szász** Károly alelnök: Bizonyára érdeklődéssel hallgatják Herczeg szavait, de a házszabályok szerint a valót idézetekkel leírni nem szabad.

**Ráth** Endre: Hiszen csak pár sor lesz. Herczeg nem tartozott az obstrukcióhoz, rövid beszédet mondott.

**Ráth** Endre után Kállay Ubul, majd Horváth Gyula beszéltek.

#### Tisza a román tárgyalásról.

**Horváth** Gyula után áttértek az interpellációkra. Elsőnek Apponyi Albert emelkedett szólásra. Félórás beszédet tartott, a melyben a román nemzetiségi kérdéssel foglalkozott, majd kérdést intézett a miniszterelnökhöz, hogy hajlandó-e felvilágosítást adni a románokkal folytatott eddigi tárgya-

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA DAJKOVITS  
SPECIALISTÁJA Nagyvárad. Sas-palota.

lásokról. Az ellenzék lelkesen tüntetett Apponyi mellett. A tüntetés lecsillapultával Tisza István nyomban válaszolt Apponyinak. Válaszában kijelenti, hogy még nincs abban a helyzetben, hogy megfelelő választ adhasson, azonban legközelebb már módjában lesz teljes beszámolót tartani a tárgyalásokról. Azt azonban már most hangoztatja, hogy nem kell hitelt adni azoknak a mendemondáknak, amiket a tárgyalások felől terjesztenek. Az ő állásfoglalása az, ami legjobban megfelel az egységes magyar nemzeti politika 1000 éves történelmének. Jelenleg az ország 50 százaléka színmagyar, ehhez hozzászámíthatjuk a délvidéki németeket, akik évekkal ezelőtt szintén ellenfeleink voltak, ne ma minden tekintetben harmóniában vannak velünk és erős támaszunk is. Jelenleg az ország kétharmada magyar. Ilyen helyzetben nem szabad szűkkeblűnek lenni. Románia létérdeke a magyar állam egységessége. A tárgyalások folyama alatt igyekeztek egymás panaszait meghallgatni és úgy tapasztalta, hogy a románok részéről megvan a jó szándék. Nem szabad tehát nekünk sem szűkkeblűeknek lenni. A tárgyalások során a magyar nemzeti érdekeket szolgálta s kéri válaszában tudomásul vételét.

**Apponyi** Albert azt hiszi, hogy megdöbbenéssel fognak később visszatekinteni ezekre a tárgyalásokra. Legalább erre engednek következtetni az eddigi jelek.

**Tisza** István: Románia létérdeke is azt kívánja, hogy a magyarországi románság a magyarokhoz insolváltassék. Abban a reményben van, hogy létrejön a béke és együtt fognak működni.

Tisza válaszát a munkapárt nagy taps közben vette tudomásul.

A következő interpellációt **Pallavicini** örgróf terjesztette elő a trónörökös 50-ik születési évfordulója alkalmából történt üdvözlés miatt. Az adatok egész sorát olvassa fel, amikor nem levélileg, hanem az elnökség személyesen üdvözölte az uralkodóház tagjait.

**Tisza** István: Sokkal fontosabb dolgai voltak az elnökségnek, mintsem ily alárendelt etikette kérdésekkel foglalkoztak volna. Egy kis német államoeskának talán létérdeke ezzel foglalkozni, de nekünk nem. A lényeg és fő az, hogy az üdvözlés megtörtént.

Tisza válasza után az ülés este 8 óra körül véget ért.

## Kossuth állapota.

Kossuth Ferenc orvosainak kijelentése alapján irtuk, hogy a nagybeteg állapotában javulás állott be, a mely remélhetővé teszi, hogy Kossuth betegségének ezt az újabb veszedelmes rohamát is leküzdje és meggyógyul. Ez a biztató helyzet azonban kedd estefelé megváltozott és a beteg állapota igen rosszra fordult. Táplálkozni egyáltalában nem tud, a mi csekély tejet és más táplálékot mesterségesen a szervezetbe juttatnak, nem elegendő ahhoz, hogy a megtámadott szervezetet kellő erőhöz juttassa.

Este konziliumot tartottak Kossuth orvosai: Müller, Herczel és Ritoók tanárok, a kik a beteg állapotát súlyosnak, sőt aggodalmasnak ítélték. Minthogy a bélműködés pangása miatt nagyobbfokú vérkerin-

gési zavar támadt, elrendelték, hogy Kossuth fejére jeges tömlőket alkalmazzanak a végből, hogy a vér ne az agy felé gravitáljon.

Ugy volt, hogy Kossuth Lajos Tivadar tegnap reggel megérkezik bátyjának látogatására, ám újabb értesítés jött Milánóból, mely szerint csak késő este érkezhetik.

Tegnap reggel igen korán meglátogatta a beteget Müller báró, a ki nem talált biztató változást a Kossuth állapotában. Tegnap délben tizenkét órakor ismét konziliumra gyűltak össze Kossuth orvosai, a kiknek tanácskozása jóval egy óra után el tartott.

A déli orvosi tanácskozás után Kossuth állapotában javulás állott be.

## A kivándorlásra csábító pópa.

Elítélték Lukács Lászlót, a lacfalusi papot.

Érdekes ügyet tárgyalt tegnap az aradi kir. törvényszék büntető bírósága. Lukács László dr. lacfalusi pópa volt a vádlott, akinek ügyei már évek óta foglalkoztatják a közvéleményt.

A kir. ügyészség kivándorlásra való csábítás címén már négy évvel ezelőtt vádat emelt az ismert nemzetiségi agitátor ellen kivándorlásra való csábítás címén. Még 1909-ben, amikor a Tribuna megindult, Lukács László dr. gör. kath. lelkész hirdetést tett közre „Aurora” felirattal, melyben a következő felhívás volt:

— Ha Amerikába akartok utazni, úgy kérjétek jegyeket és felvilágosításokat az Aurora vállalatától. Mindazon románok, akik Amerikába jönnek, felkéretnek, hogy az Aurora központi irodáját értesítsék és ha ott vásárolták a hajójegyét, akkor az illető hajlékot kap a román kivándorlási házban, az Aurorában stb.

Az ügyben már igen sokszor volt kitűzve tárgyalás, azonban mindannyiszor el kellett napolni, mert Lukács nem jelent meg. Végül aztán tegnap megtartotta a törvényszék a főtárgyalást. Lukács László dr. védőjével, Pop C. István dr. képviselővel jelent meg a tárgyaláson.

Lukács a tárgyaláson engedelmet kért, hogy románul beszélhessen. És a bíróság megengedte, bár mindenki tudja, hogy a nemzetiségi agitátor egészen jól beszél magyarul, csak — nem akar beszélni. A tárgyaláson kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, nem csábított senkit kivándorlásra, a hirdetéssel egyszerűen azt akarta elérni, hogy a kivándorolni szándékozó román testvéreinek segítségére legyenek és ne legyen kitéve a tudatlan paraszt nép a kivándorlási irodák üzelmeinek.

A másodrendű vádlott, Nichin György, a Tribuna akkori kiadóhivatali főnöke volt, aki azzal védekezett, hogy nem látott kiván-

dorlásra csábítást a szövegben és azért tette közzé a Tribunában az Aurora hirdetését.

A bíróság nem vette figyelembe a védekezést, megállapította a kivándorlásra csábítást és Nichint, valamint Lukács Lászlót is 100 korona fő és 40 korona mellékbüntetésre ítélte.

Az ítélet ellen felebbezést jelentettek be.

## Teazsur a művészek kiállításán.

Eltagadhatatlan, hogy a közönséget csak fogni kell tudni minden művészeti dologhoz. Másképpen nincs kedv, nincs élet, senki sem törődik semmiféle értékes, sőt szenzációs művészeti ügygyel. Nagyváradon minden táriat számára matiné, délutáni zsurt kell hogy rendezzenek a váradi írók és művészek, mert lehetetlen más uton-módon a tömegeket a kiállításra fölesébitani.

De az igaz, hogy seholannyi efemer értékű irodalmi és művészi esemény nem zajlik le, mint Nagyváradon. Itt minden összefüggésben van a társasággal, itt nincs mozgalom a nők nélkül.

Es ez talán helyes is, mert a nők révén még mindig több képet lehet éladni, mint ha csak a férfiakat főzik a lapok, akik a kávéházban olvassák, hogy már megint egy új képkiallítás nyílt meg.

Persze el sem mennek. Tegnap gyéren voltak képviselve s a teazsur közönsége nagyobb részt asszonyokból állt. A Fekete Sas három kisterme megtelt a publikummal, amely rendkívül nagy érdeklődéssel élvezte a kiállítás gazdag anyagát. Több vételi előjegyzés is történt az előadás megkezdéséig.

A középső teremben Dutka Ákos nyitotta meg a délutáni előadást. Nagy közvetlenséggel beszélt a képek stílusáról, a művészek felfogásáról, magyarázta az egyéni látást, az impresszionizmus kiforrott formáit. Védte a sternograf festést, amelyre azonban véletlenül éppen olyan képet hozott föl, amit mi már ficamodásnak tartunk. Egyébként igen nivós előadás volt, amelyet erősen megtapsoltak.

Utána Polgár Maciska, ez a bájos művészeány olvasott föl egy kis csevegést Antal Sándor tollából. Szép csokorral lepték meg a kiállítás rendezői.

Papp Jenő, lapunk munkatársa olvasta föl ezután egyik szatirikus novelláját élénk tetszés mellett. Végül a zsúr-előadás clonja következett: F. Károlyi Leona urasszony énekszámja.

Négy kurucdalt énekelt el a kitűnő művésznő s természetes, hogy kieroszakoltak tőle egy ötödiket is. Bura Karsai kísérté bandájával. Gyönyörű virágkosarat kapott.

Hat óra után párolgó teát szerviroztak, pompás sandwichet hordtak körül a hölgyek számára mosolygó cukrászeányok és kellemes diskurzus mellett folyt le a teázás. A zsúr tiszta jövedelmét a kiállítás rendezői az ingyekenyérre adják.

## SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut., (Bémer-tér.)

anol oriasivastekban kapnatok: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

**Mentőszekrények nagy raktára, múlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készítettnek.** Telefon 419

**Templomrablás nappal.**

**Elrabolták a szombathelyi székesegyház Márton-kinceseit.**

A szombathelyi székesegyházban tegnap délelőtt tizenegy óra tájban vakmerő templomrablás történt. Kifosztották Szent Márton-oltárának tabernakulumát, amelyben csak nemrégiben helyezték el a francia Toursból hozott értékes ereklyéket. A szombathelyi egyházmegye védőszentjének oltárát a toursi ereklyék visszatérése után kegyeletes hívek értékes ékszerekkel gazdagították és a betörő ezért szemelte ki ezt a tabernakulumot manipulációjára céljával.

A betörő nyomára a véletlen vezetett. Még nem is tudtak a püspökvárban a székesegyház értékes kegyzereinek kifosztásáról, a mikor már a rendőrségen volt a betörő, akit egy szombathelyi régiség és ékszerkereskedő, Weinstingl Ignác a rendőrségen följelentett.

Weinstingl lakásán megjelent egy züllött külsejű negyvenhárom éves férfi, aki bécsujhelyi ékszerésznek adta ki magát. Összetördelt keresztrészeket, kelyheket és egyéb templomi kegyzereket kínált eladásra Weinstingl gyanusnak találta az idegent, akit szóval tartott, a fiát pedig elküldte a rendőrségre. A rendőrök megjelentek, a kegyzereket lefogták és vallatásra vették. Eleinte tagadott, később azonban maga mondta el, hogy ma délelőtt tizenegy óra után kirabolta a szombathelyi székesegyház Szent Márton tabernakulumát.

Bevitték a rendőrségre, ahol elmondta, hogy Bécsujhelyről jött, de gyöngékedett és az emberbaráti kórházba vétette föl magát. Finomművű betörőszerszámaival a temetőben ásta el. A kórházban kitudta a helyi templomi állapotokat, megszökött, kiment a temetőbe, ahol magához vette betörő készleteit, amikkel a székesegyházba ment, hol szappanlenyomatot vett a tabernakulum zárjáról. A lenyomat alapján megismerhette a tolvajkulcsot, amellyel könnyen operált. Láttá, hogy a templomban egy öreg asszony, a kórusban pedig több férfi volt, de ez nem akadályozta csendes munkájában.

Délután egy óraker Mikes János gróf megyéspüspök Boda János kanonok-titkárral megjelent a rendőrségen, ahol fölismerte a Szent Márton ereklyék tabernakulumának kegyzereit, a miket a rendőrség egyelőre bűnjelként magánál tartott.

**Baj van újra a Balkánon.** A Daily Chronicle jelenti Bécsből, hogy Albánia nemzetközi ellenőrző bizottságában komoly differenciák merültek föl a hármasszövetség és a hármasszövetség képviselői között. A különbségek olyan természetűek, amelyek súlyos következményeket vonhatnak maguk után. A hármasszövetség minden kérdésben érvényesíti akaratát, minthogy a

hét a tag és Mufid bég, az albán külügyminiszter mindig a hármasszövetség mellett adja le szavazatát. A antant-hatalmak valószínűleg kilépnek a bizottságból, a mi elkerülhetetlen lesz, ha az osztrák-olasz bank-szabadság kérdésében pártpolitikai nézőpontok lesznek irányadók. Ebben az esetben az antant-hatalmak a bankot a felveendő kölcsönrel kapcsolatban nem fogják elismerni. Ausztria és Magyarország meg Olaszország ekkor Albániában magukra lesznek hagyva.

**Turesányi Elza meggyilkolása.**

**Kóbory Róza a rémes éjszakáról.**

A vizsgálat most már teljesen feltárta Turesányi Elza meggyilkolásának a részleteit.

Borzalmasan érdekes Kóbory Róza vallomásaiban, mikor elmondotta azokat az órákat, amelyek a gyilkosság pillanatától addig tartottak, míg a rettenetes teherrel a Duna partján megszabadultak.

Mikor a szerencsétlen a Guszti meggyilkolta, — mesélte Kóbory Róza és elbocsátotta a torkát a kezéből, undorodva felrelökte a holttestet. A holttest végigzuhant a padlón és egy esett, hogy az egész teste sötétben maradt, de a feje belekerült a szoba padlójának az erős holdfénytől megvilágított részébe. Guszti ráun szólt:

— Nézd meg még egyszer az asszonyodat, mielőtt elűntetjük.

— Nem tudom megnézni, iszonyodom tőle! — felelt. Nagyon megrémültem attól a mit tettem.

— Most már aztán tanácskozni kezdtünk, hogy mit tegyünk a holttesttel. Guszti legelőször is be akarta csomagolni, de nem találtunk alkalmas szőnyeget, mert mind-egyikből kilátszott a lába. Ekkor bevittük a fürdőszobába és ott begyömöszöltük az utazókosárba a tetemet. A kosárból előbb szerteszétszórtunk mindent, a mi benne volt. A kosarat azonban nem zártuk be. Guszti azt mondta, hogy ő most elmegy, reggel majd visszatér és akkor elviszi az áldozatot.

— Most nem mehatsz el, — mondtam neki — mert a kapu be van zárva.

— Hát akkor kidobom az ablakon, — mondtotta Guszti mérgesen.

— Ettől nagyon megrémültem és rimánkodva kérleltem, hogy ezt ne tegye, mert akkor el vagyunk veszve. Megállapodtunk abban, hogy Guszti majd reggel elmegy egy barátjáért és ketten elviszik a kosarat.

Mielőtt lefeküdtünk volna, Guszti vacsorát kért. Hamar rántottát készítettem neki és tokaji bort adtam hozzá. Guszti megkóstolta a rántottát, de idegességében már az első falatnál azt mondta, hogy semmit nem tud enni. A bornak is csak a felét itta meg.

Félálomból egyszer arra riadtam föl, hogy Guszti fölkel, hozzám jött és izgatottan azt mondta, hogy még sem bizza semmiféle barátjára a dolgot, majd én segítek neki. Először kétségbeesve tiltakoztam, de ekkor Guszti rárivallt:

— Hát akkor majd végzek veled is!

— Nagyon megijedtem és mindenbe

belementem, a mit mondott. Kinos és gyötrelmes hánykolódás után felötörök hallottam, hogy a pék megy végig a folyosón. Guszti is fölugrott a fekvőhelyéről és így szólt:

— K szüldjünk!

— Öt óraker, a mikor már ki szokták nyitni a kaput, Guszti leküldött az utcára, hogy nézzem meg, nincs-e odalent rendőr a közelben. Le is mentem a fő-utcai lépcsőn a Kacsá-utca felé, és mikor láttam, hogy senki sem jár arrafelé, sikerült észrevétlenül visszasietnem a lakásba.

— Szabad a tér, — mondtam Guszti-  
tinak.

— A kesarat bezártuk, két oldalt megfogtuk és elindultunk a Duna felé. A lépcsőn szerencsésen lejutottunk.

— Utközben majdnem minden ötödik lépésnél meg kellett állnom, olyan nehéz volt a kosár. De amikor megállottam, Guszti mindig fenyegetett, hogy velem is végez. Végre aztán megembereltem magam és minden erőmet összeszedve Guszti nyomában siettem le a Duna partján.

A lépcsőig levittük a kosarat. Ott aztán Guszti minden erejével nagy lökést adott a kosárnak. A kosár legurult a Dunába. Láttuk, hogy a víz nem viszi el, de akkor már nem törődünk vele. Egy szót sem szóltunk egymáshoz. Guszti elsietett a Lánchíd felé, én pedig hazamentem. Otthon rendbehoztam a lakást. Elrendeztem a hálószobát, az előszobát és a fürdőszobát és visszavittem a helyére a törülközőmet, amellyel Guszti az áldozatot megfojtotta.

**A temetés.**

A tragikus véget ért Turesányi Elza az új Szent János-kórház halottas kápolnájában fekszik, ahol pompás ravatalt emeltek a számára. Schmidt Miksa butorgyáros rendezte meg és kikötötte, hogy a legnagyobb fényüzéssel menjen végbe.

**RABLÓTÁMADÁS  
A SCHLAUCH-TÉR FÁI KÖZÖTT**

**Leütöttek egy szegény  
öreg asszonyt.**

A Schlauch-tér sűrű, hóval borított bokrai alatt, egy öreg asszonyt találtak, aki ájultan feküdt a néptelen parkban. A szerencsétlen asszonyt leütötte egy gazember és ott hagyta a fagyos földön.

Özv. Leiszner Jánosné Uri-utca 43. sz. alatt lakik. Egy elszegényedett vendéglős özvegye, aki teng-leng, nagyobbára könyöradományokból tartja fent magát. Rendszerint kijár a káptalansorra és hol egyik, hol másik kanonoki háznál adnak neki napi ételmelet. Ez a töpörödött anyóka esett áldozatul valami brutális rablónak, aki megtámadta a Schlauch-téren átsiető matrózat. Leisznerné a Káptalansorról jött, esti hat óra sem volt s egész bátran haladt lefelé a Schlauch-parkon átvezető uton.

Alig ért a park közepére, a sűrű eserjék közül egy zord kinézésű, rongyos alak ugrott elibe és rákiáltott.

— Adja ide a pénzét!

A bandita vakmerő fellépése nagyon megrémítette a szegény asszonyt.

**Kováts Kálmán**

mű-  
sztalos

Nagy várat, V. u. Kacsá-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

**Készít:** egyszerű és mű-buto-  
rokat, teljes lakásberende-  
zés, valamint mindennemű asztalos  
munkákat. Állandó raktár bel- és kül-  
földi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

— Nincs nekem pénzem jó ember, engedjen utamra.

— Ne hazudjék, mondta a rabló és felemelte öklét.

A következő pillanatban teljes erővel rácsapott az asszony fejére, aki az ütés erejétől megszedült és elvágódott a földön.

— Segítség! Rabló! kiáltotta a szegény hatvanéves nő.

Pintér Károly iparos a Múzeum-utcán haladt, mikor meghallotta a gyenge segítségkiáltást. Oda rohant, de a rabló már elmenekült. Közben megmotozta a leütött asszonyt, mert zsebei ki voltak forgatva.

Özvegy Leisznerét magához térítette és haza vitte. Otthon ápolás alá vették és négy napig kellett az ágyat őriznie.

A szegény nő nem mert feljelentést beadni a rendőrségre. Félt, hogy bosszút áll a haramia rajta. Mi pedig most már hangsúlyozottan követeljük, hogy tegyenek valamit a nagy park közbiztonságáért. A rendőrség november havi felszólalásunkra állandó posztot rendelt ki, de ez úgy látszik nem elég.

Itt a mérnöki hivatalnak kell a dolgon segíteni. A park olyan sűrű, hogy a szépségeti szempontból sem állja meg a helyét. Tessék tavasszal úgy rendeztetni, hogy könnyen éttekinthető legyen. Mi lesz itt nyáron, mikor átláthatatlan lombok vannak, mikor télen rablótámadás történhetik.

## ..HIREK..

### Tájékoztató.

Január 15. Villamosmű felügyelő bizottsága délután 5 órakor.

Január 16. Szépségeti és jogügyi bizottság együttes ülése délután 3 órakor a városházán.

Január 17. A velencei Kath. Kőr teaestélye.

Január 17. A tisztai Kaszinó táncestélye.

Január 17. Felolvasás a városi könyvtárban d. u. 6 órakor.

Január 18. Ujvárosi Takarékpénztár közgyűlése d. e. 11 órakor.

Január 22. Rendkívüli városi közgyűlés délután 3 órakor.

Január 24. Táncestély a Kaszinóban.

\* **Személyi hir.** Glac Antal Bihar-megye volt főispánja tegnap Nagyváradon időzött.

\* **Az Urak Kongregációja** ma esti fél hét órakor a rendes helyen gyűlést tart.

\* **Ülések a városházán.** Nagyvárad város villamostelep felügyelő bizottsága csütörtökön, december 15-én délután 5 órakor ülést tart a városházán. — Pénteken, december 16-án délután 3 órakor a szépségeti és a jogügyi bizottság tart együttes ülést a városházán.

\* **Kresznerics Gy. Ferenc** a debreceni Katholikus Népszövetség helyi igazgatója, a nálunk is ismert lelkes szónok, a cs. és kir. 39 ik gyalogezredben tartalékos hadnagygyá lépett elő.

\* **Lengyel Zoltán lemond a mandátumáról.** Parlamenti körökben az a hír van elterjedve, hogy Lengyel Zoltán, a zilahi kerület képviselője lemond a mandátumáról. Lengyel Zoltán ellen ugyanis Persián Ádám ujságíró összeférhetlenségi bejelentést tett amiatt, hogy Lengyel Zoltán a Conrad és Társa cégnek a kormánytól eszszállítást járt ki s ezen kijárásáért a cégtől 5000 koronát kapott.

\* **Felolvasás a városi könyvtárban.** Szombaton délután 6 órakor tartja meg felolvasását Báthory Ferenc dr kereskedelmi iskolai tanár „A nomád lappok életéből” címen, mely iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében. Az előadások ingyenesek.

\* **Temetés.** Tegnap délelőtt temették néhai özv. Ujhégyi Béláné urnót, Kappel György reáltanár anyósát. A temetésen nagyszámu előkelő közönség volt jelen. A renek koszorúkkal borított koporsó felett Materny Imre ág. evang. lelkész szép beszédet és imát mondott. Az impozáns gyászmenet ezután az olasz temetőbe vonult, ahol örök nyugalomra helyezték az urnó hült tetemeit. A díszes temetést Weiszlovits Adolf és fia temetkezési intézete végezte.

\* **A Katholikus Népszövetség győzelme.** Szarvason, folyó évi január hó 12-én szokatlan nagy küzdelmek és a pártok erőfeszítései között lezajlott községi képviselő választások alkalmával a Kath. Népszövetség jelöltje: Zahoray József róm. kath. segédlelkész, a szociálistákkal szövetséget kötött függetlenségi jelölttel szemben 99 szavazat többséggel megválasztott. A Népszövetség tagjainak tevékeny és lelkes működése mellett előmozdította a fényes győzelmet az, hogy a választó polgárok konzervatívabb gondolkozásu tagjai inkább a Népszövetség jelöltjét, mint a szociálista függetlenségi jelöltet támogatták. Tekintve ebben a nagy lutheránus községben a katolikus lakosság csekély számát, a kivívott fényes győzelem figyelemreméltó jelenség.

\* **Az élesdi új postamester.** Az egész Körösvölgyön ismert és tisztelt Retezár László, aki 46 évig viselte az élesdi postamesteri állást pár hónappal ezelőtt nyugalmába vonult. Helyettesül fiát ifj. Retezár Lászlót rendelte ki az igazgatóság. Tegnap aztán megszűnt a helyettesi minőség, amennyiben a kereskedelmi miniszter ifj. Retezár Lászlót valóságos postamesterre nevezte ki. E kinevezés által valóban jó pozíciót nyert el Retezár, aki különben eddigi működésével bebizonyította, hogy méltó utóda lesz édesatyjának.

\* **Adományok az ingyen kenyérre.** Az ingyen kenyérre uja ban a következő adományok folytak be hozzám: Barna Gábor (Borszeg) 10, Klein Józsefné 4, dr Thury Kálmán mint néhai Grünvald Simon végrendeleti végrehajtója 500, Ag. ev. egyház Silvesteri persely gyűjtése 20, S. I. adománya 10, Magyar Bank r. t. 100 korona. Az adományokért a város közönsége nevében halás köszönetemet fejezem ki. Nagyvárad, 1914. január 13. Rimler Károly polgármester.

\* **Prometeusz utja.** Remetelórév határában a Prometeusz bányavállalat bányatelepet akar létesíteni. Erre a célra 2164 négyszögöl területet már meg is vásároltak. Ezen a területen azonban a községnek egy utja fut keresztül, amit már 20 év óta nem használ senki. A bányatársaság azért arra kérte a községet, hogy a kérdéses területre eső utat adja át a vállalatnak. A község azonban kijelentette, hogy nem hajlandó lemondani az ut tulajdonjogáról, csupán használatra adja át a területet, az is csak 300 korona hasznobér ellenében. A község e határozata megsemmisíthetné az egész vállalkozást, amiből jelentékeny kára származhatik a községnek is. Ezért arra kérte tegnap a vállalat az alispánt, hogy semmisítse meg a község határozatát és díjtalanul engedje át a területet a bánya céljaira.

\* **Koszorúmegváltás.** Auspitz Adolfné elhunyt alkalmával koszorúmegváltás címén özv. Weinberger Jakabné és Weirberger Lajos 50-50 koronát adományoztak a néhai Weinberger Jakab által létesített nyomorék gyermekek Otthona javára.

\* **Felolvasások a kereskedelmi és iparkamarában.** A kereskedelmi és iparkamara — mint értesülünk — érdekes tervvel foglalkozik. Célba vette ugyanis, hogy az aktuális közgazdasági kérdésekről felolvasásokat rendez. A megtartandó felolvasásokban különös súlyt kíván helyezni a kamara a Balkán közgazdasági viszonyainak ismertetésére. Az előadások érdekességét mindenestre csak s fokozni fogja az a körülmény, mikép közreműködők gyanánt a legkiválóbb szakférfiakat sikerült a kamarának megnyernie. Nincs kizárva, hogy a magas nivójának ígérkező felolvasásokat vetített képekkel fogják változtatossá tenni. Mint hírlik, az első felolvasást valószínűleg február elsején dr Vágó József, a Magyar Vámpolitika-i központ kitűnő titkára tartja meg. A felolvasások helyéről, tárgyáról és pontos idejéről a közönséget annak idején tájékoztatni fogjuk.

\* **A gyilkos bulgárok.** A meggyilkolt huszár ügyében tovább folytatja a vizsgálatot a vizsgálóbíró. Megnehezíti a vádlottak és a tanúk kihallgatását az is, hogy nincs bulgár tolmács és igen sokan egyáltalán nem tudnak magyarul, csak bulgáru. A gyilkos törököt, Mehemisz Mehmetet Kotzó Jenő dr ügyvéd védi, míg a bulgárok védelmét Medvigy Gábor dr és Poynár Szevér dr ügyvédek látják el. A védők kérik fogják a bulgár vádlottak szabadlábra helyezését, mert a vizsgálat adatai szerint a gyilkosságot a török követte el s a halálhozó golyó terítette le és ölte meg a huszárt, nem pedig a bulgárok ütései.

\* **Kiskóh.** Bihar-megyében az utóbbi időben egymásután hozzák meg a kis községek képviselőtestületei határozataikat, melyekben az egyesülést mondják ki. Legujabban Kiskóh, Bihar-magura és Felső-feketevölgy községek mondták ki az egye-

ORVOSILAG TOBB SZÁZ ESET BENAJÁNLAV.  
TELEFON 10-39. □ TELEFON 10-39.  
**KEPESELEK**  
ORVOSI KÖTSZERÉSZ ÜZLETE  
NAGY-VÁRAD „SAS-PASSAGE“  
ATJÁRÓ. Ajánlja saját készítményü

## sérvkötőit,

## anatómiai sérvkötők,

szuszpenzoriumok, fecskendők és beteg-  
ápolási cikkeik, u. m. egyenestartók,  
haskőrök, ágytálak, bidég,  
amelyek a sérvet állan-  
dóan visszatarják, műla-  
bak és művétagok, gummi cikkek, hari-nyák stb és a meg fel nem sorolható cikkek.

Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. :: Óriási nagyraktár. :: Tisztviselők és iparosoknak árendemény.

sülést. Tegnap a hivatalos lap a határozat miniszteri jóváhagyását közölte. A mai naptól tehát Biharmagura és Felsőfeketevölgy községek nevei eltűnnek hivatalosan a helység névtárából és helyettük *Kiskőb* fog szerepelni, mint az egyesült községek új elnevezése.

\* **Riasztó hírek.** A bécsi tőzsdén olyan hírek keringtek, hogy az osztrák-magyar monarchia hadihajókat fog küldeni az albán vizekre. Kérdést tettek a tengerészeti vezetőségnek és azt a választ kapták, hogy a tengerészeti parancsnokság nem látott szükségesnek ilyen intézkedést, nem is adott utasítást, hogy az albán vizekre hadihajók menjenek. Valona előtt áll a Csepe nevű torpedóuzó, mint állomáshajó. Ez egyelőre elegendő ott.

\* **A Nagyváradai Hitelbank Takarékos és Segélyszövetkezet** lejárt IX-ik évtársulatának kifizetését e hó 15-én kezdi meg.

\* **Antal Gábor szuperintendens meghalt.** Antal Gábor dunántúli egyházkerületi református szuperintendens tegnap éjjel két órakor meghalt hatheti betegség után gyomorrákban. Az egyházkerület délután ült össze, hogy a temetés felől határozzon. Betegségének jelei már mintegy két évvel ezelőtt kezdtek mutatkozni rajta, súlyosabban azonban csak a múlt év végén vett erőt rajta gyomorbaja, a mely az erős szervezetet mégis tönkretette. Halálát özvegye és öt gyermeke siratja, a kiknek gyászában osztozik az egész református egyház. Az elhunyt a veszprémmegyei Szentkirályszabadján születet 1843. május 10-én. Gimnáziumi és teológiai tanulmányait a pápai főiskolában végezte s 1865-ben ugyancsak Pápan Kerkápolý Károly helyettesül országgyűlési képviselővé választották. 1869-ben teológiai rendes tanár lett. Papp Gábor szuperintendens halála után pedig 1896-ban a dunántúli egyházkerület szuperintendensévé és egyuttal komáromi lelkészválasztották. Kálvin János négyszázados születésének évfordulója alkalmából a genfi egyetem doktorává avatta. Az egyháztanács mai ülésén megállapította, hogy az elhunyt Antal Gábort január 16-án délután 2 órakor temetik el. A temetésen részt vesz Tisza István gróf is.

\* **Rendőri hírek.** Szabó Sándor 66 éves bihariószegi földmives f. hó 14 én reggel Diószegen Kozák Mihály szolgálatadójának lakásában öngyilkossági szándékból lúgkoldatot ivott. Tettét életuntségből követte el. Beszállították a bihariószegi köz-kórházba. — *Makai* Imre 56 éves napszámos püspökladányi lakos tegnap délelőtti Kunlakos községből egy szekér szénát fuvarozott haza. A széna tetején helyezkedett el. Miközben a szekér széna felborult, Makai a szekér alá került, minek következtében bal lábszára eltört. Beszállították a bihariószegi köz-kórházba. — *Kuk* Mitru köröspatai 20 éves kocsis az istállóban lovakat esutakolt. Az egyik ló guggolása közben fejét megrugta. A sérült kocsis beszállították a bihariószegi köz-kórházba. — *Nagy* Pál 48 éves béres a váncsodi pusztaon a villanyerőre berendezett repavágó mellett dolgozott. Saját vigyázatlansága folytán jobb keze a repavágó fogaskerekei közé került. A sérültet beszállították a bihariószegi köz-kórházba.

\* **Vizsgálják a vármegye levéltárát.** A belügyminiszter Biharvármegye levéltárának megvizsgálására dr. *Komáromy* András miniszteri titkárt küldte ki.

\* **Belépési felhívás a Népszövetségi Hitelszövetkezet II. évtársulatába.** A Népszövetségi Hitelszövetkezet II. évtársulatába már eddig 288 tag 2045 üzletrésszel lépett be. Az eddig elért szép eredmény fényes bizonyítéka annak, hogy ezen Hitelszövetkezet eddigi működése a legnagyobb bizalmat vivta ki a nagyközönség körében. Beiratkozni még mindig lehet. A vezetőség a hivatalos órákat kibővítette, s ezentúl *hétfőn és csütörtökön d. u. 2 órától 6-ig* lehet befizetni, s ugyancsak akkor lehet beiratkozni is. Egy üzletrész 20 fillér s kiki annyi üzletrésszel lép be, amennyivel akar. Beiratáskor üzletrészenként 10 fillér felvételi díjat kell fizetni, s már a felvételdíj lefizetése alkalmával mindenki megkapja a saját nevére kiállított befizetési könyvecskéjét. A szövetkezet helyisége Szilágyi Dezső-u. 5. sz. I. emeleten van.

\* **Tönkre teszik a kőpartot.** A város az utcákat takarítja a hótól, a háztulajdonosok is igyekeznek kihordatni a havat az udvarokból. Ez amennyire helyes, éppen annyira helytelen, hogy a város a kihordott hótömeget az Ezredévi-emléktéren éppen úgy, mint a város más helyén is a Körözs kőpartjára hányatja. Tavasszal, amint a hó olvadni kezd, a hólé leszivódik a kőpart földrétegébe s teljesen átáztatja azt s meglazítja az egész kőpartot. A városi mérnöki hivatalnak kötelessége, hogy az ilyen dolgokra kiterjedjen a figyelme. A város nincs abban a helyzetben, hogy új kőpartra százazreket kidobjon.

\* **A Nő.** A feministáknak jól megy nálunk a kongresszus óta. A számadások, — mint a kommuniké írja, — pénzfelesleggel zárultak, s ennek eredményeként megszűnt a havonkit megjelenő »A Nő és a társadalom«, elmaradt mellőle »a társadalom«, de kárpótlásul kéthetenként fog megjelenni és a címe lesz egyszerűen: A »Nő«. Szerkesztik, ki más, mint Bedy-Schvimmer Róza, azután gróf Teleki Sándorné (Szikra) és Pogány Paula. Szó sincs róla, élénk, változatos tartalommal folyóirat ez A Nő. Van benne cikk bőven és minden. Még a jogi kérdésekbe is belekontárkodnak, (bocsánat a kifejezésért) és kívánják, hogy a polgári törvénykönyvbe, amely egyenesen az ő nyakukba szakad, ó borzalom, ó borzalom, — benne legyen a következő §. is: »A férj viszont köteles feleségét a közös háztartás házi munkájában támogatni... Milyen érdekes is volna: A férj délbén hazajön az irodából, felesége Ónagyságának véletlenül megszökött a cselédje, nem bírván ki az állandó szekirozást. Ónagysága tehát maga takarította ki a szobát. Igen ám, de így nem jutott idő a főzésre. A húst betette sütni, de most tessék, férj uram kimenni a konyhába és krumplit hámozni és petrzselymet tisztítani, esetleg tészta gyurni, ebéd után mosogatni, óh a terítést elvégzi Ónagysága is. Kérem, ne tessék mosolyogni, ezt így kívánna a Polgári Törvénykönyv 29-ik §-a, ha női jogászok szerkesztenék, de mindenesetre így kívánja — A Nő.

\* **A 42 jótékonycélu államsorsjáték** — polgári jótékonycélokra rendezve — húzását f. hó 22 én tartják meg Bécsben. Ezen népszerű sorsjáték tartalmaz 21.146 nyereményt középszemben 625.000 kor. összegben, 200000, 50000, 30000, 20000 koronás főnyereményekkel. Sorsjegyek a 4 K. A szokásos elárusító helyeken kaphatók.

\* **Meghódította a hölgyeket** MLE JULIETTE elsőrendű mellfűző kulommezességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

\* **Élet a jégen.** A fagygyal együtt beköszöntött a leggyakoribb téli sport: a koresolyázás. Vig élet folyik a jégen, kora reggeltől esti kilencig tömve van a jégpálya. Mindenki igyekszik kivenni részét a koresolyázásból, már csak azért is, hogy ki tudja holnapra nem olvad-e fel s nem lesz-e vége a legnemesebb téli szórakozásnak? Hogy pl. a Bunyitay-ligeti jégpályán milyen nagy forgalom van, annak bizonyítására elég lesz fölhoznunk azt, hogy koresolyajegyekből az NSE pénztárába több mint 1000 korona gyűlt be.

\* **Egy jóforgalmu sütőde** lakással együtt átadó betegség miatt, esetleg a ház is eladó. Cím a kiadóban.

\* **Uj női zenekar a Koronakávéházban.** Ma és mindennap Neszmélyi Izsóné női zenekara 38-ik Rác Laci kitéző primás vezetése mellett közreműködnek: Neszmélyi Izsóné harmonium, Neszmélyi Bözsike hegedű és kuplé énekesnő, Cseresnyés Irmuska hegedű és népdal énekesnő, Ringhoffer Mariska szólólista, Reinthaler Margit dalosnő, Andikovits Gizella bögös és Fonyó Tihamér zongoraművész. A zenekar a legujabb új darabokat adja elő u. m. a Nevetőférfj, Katona dolog, a Mozikirály stb. és az összes klasszikus újonságokat. Szabad bemenet. Kezdeté este 8 órakor Szives pártfogást kér Neszmélyi Izsóné karmesternő.

Aruraktár leredukálása folytán

mélyen leszállított árak

➔ Kossuth-utca  
➔ elején.

Kertész S. Sándor

női divatruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendűek.

**Kosztium, ruha és bluz szövetek.**

Selymek, bársonyok. Vászna, schiffonok, asztalneműek.

Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal terítők. Szőnyegek. Mosó

barhetek, zephierekéskartonok.

Kész női és férfi fehérneműek  
Paplanok. Szörme áruk.

**Menyasszonyi kelengyék**

Csipkék, himzések, harisnyák és bélésáruk és itt még sok

föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat mig a raktár tart nagy készséggel küldök.

Telefon az egész vidékre 10-30.

**Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban [Hungária építész r.t.

x **Sikkes, elegáns** modell kalapjaimból visszamaradt szép választék, azokat féláron alul árusítom. Gyászkalapokból nagy raktárom van és modell után 4 óra alatt szépen, pedánsan készítek is. Tisztelettel **Ujhelyi Róza** Nagyvárad, Rimanóczy-utca Royál-kávéházzal szemben.

x **Erdekében áll, hogy megrendeléseivel felkeresse Biró László és Tsa urinői- és papi szabókat.** Meglehető olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Báli női atlasz cipők** minden színben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók, női chevron vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevron v boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35-39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., ealozók, téli cipők, fehérneműk, uri divatcikkék legolcsóbban beszerezhetők Feketé-nél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Ezerféle játék** fiúknak, lányoknak gyönyörű szép ajándéktárgyak, felöltőknek ridikülők, manicűrök és fésű készletek nagy választékban kaphatók a **Párizsi Bazárban** Sas alatt

x **ZOMBOR SÁNDOR** sebész-orvosi műszer-kötszer és testgyejesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle rémsziszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **Az E. K. A. R. T.** (Egyesült Kereskedelmi- és Autószállítási Részvény Társaság) helybeli fiókja luxus és teherautókat szállít az összes felszerelési cikkekben **Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a.** nagy raktárt tart. Telefon: 13-21. A cégnek **Körház-utca 6. sz. a.** pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javítóműhelye van szakfelügyelet alatt. Telefon: 13-52. Benzín és olaj nagy raktár! A cég felhívja az érdekeltek figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

x **Január 1914. — Egy új szám!** Ujtás öröme az Aszódi cukorka üzletében ugyanis a kinek nem szükséges egész doboz Kugler Gerbeaud cukorka, hanem kimérve akar venni, mai naptól a Csokoládé Király fiók üzlete az Aszódi cégnél — azzal fog kedveskedni vevőinek, hogy éppen úgy mint Budapesten, kisebb mennyiségben is élvezheti a vásárló közönség a Kupler bombont, budapesti árákkal. Így tehát már 10 dekánként is beszerezhető, valamint 1/8-, 1/4, 1/2- és 1 kilós dobozokban. Ezen ujtásnak bizonyára örvendezni fog sok szép leány. Vigyázat Rákóczi-ut, nem Bémer-téren van az Aszódi-fiók, fő üzlet Kossuth-utca, II-ik fiók Kert-utca.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szichta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadó. Ért. kezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Szöllős-utca 12. sz. házban** több egyszobás mellék helyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Ért. kezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szichta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Ért. kezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Több egyszobás lakás kiadó.** Ért. kezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Ért. kezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a legrészebb kivitelig, tervek és rajz szerint. Szegesselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a  
**Rammingeré**

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Tölgyszőlőkerő** hegyezett, hasított 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról legalább egy wagon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállításra a Polgári Takarékpénztár r. t. áruosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11-95.

x **Teljesen ujonnan van átala-** **kitva** a Rimanóczy-étterem Körös-parti helyisége. Gyönyörű délszaki növényekkel van díszítve, pazarul világítva. Minden időben társas összejövetelek, lakodalmak vagy gyűlések alkalmára a n. é. közönség rendelkezésére áll. Elsőrangú magyar és francia konyha, finom borok, kőbányai sörök és előzékeny kiszolgálásról gondoskodik **Fitz Sándor** bérő.

x **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchenyi-szántóval szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi is „Bartos harisnyája tartós.” Helyi és vidéki telefon-szám 1359.

x **Erdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajtott eszközölni a téli időnyre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, ahol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítő, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá esikpék, szallagok, hímzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x **Felhívás.** Átköltözködés miatt az összes raktáron levő árukat fél áron alól kiárusítjuk, u. m.: férfi és női ernyők **óriási választékban**, női, férfi és gyermek téli kesztyűk, gallérvédők, női lélekmelegítő, zsebkendők, harisnyák, nyakkendők, férfi és gyermek sapkák, bőr- és acéláruk és egyéb dísz tárgyak óriási választékban fél áron alól. — Üzletünket február 1-re a Szent László-téri volt Rido-féle helyiségbe helyezük át. Tisztelettel **KLEIN VLMOS** és **TÁRSA.**

**POVAZSÁN JÓZSEF**

hatóságilag engedélyezett  
electrotechnikai vállalkozó  
Nagyvárad, Bazár épület,  
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett

**Legszebb ajándék**  
orvosoknak és ügyvédeknek

**egy zománcztábla.**

Készíti

**Diósy Mihály**

Telefon 839.

Telefon 839.

**A legszebb**  
**kézimunkák**  
**Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

„The Roosevelt Schoe“  
amerikai cipők  
12-50 és 16-50 kizárólag

**Reichard Dezső**

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda  
épületében kaphatók

Fogak és fogszorok úgy kaucsukba mint aranyba foglaltva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

**Engel Dezső,**

viszsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

**SZÍNHÁZ**

\*\*\*  
Heti műsor.

Csütörtök délután: Hajduk hadnagya. (Ifjúsági előadás); este: Katonadolog.

Péntek: Katonadolog.

Szombat: Helén vágyai. Ilya. A mester (Bemutató előadás.)

Vasárnap este: Katonadolog.

**A bérők fi gyemébe.** A színház-igazgatósága felkéri a t. bérőket, hogy a második félévi bérletdíjakat a színház irodájában befizetni sziveskedjenek.

**Hajduk hadnagya.** Ma, csütörtökön délután, három órai kezdettel, ifjúsági előadást rendez a színház. Az előadásnak előreláthatólag nagy közönsége lesz, amennyiben a Hajduk hadnagya kerül színre, ez a kedvelt operette, amelynek ugy a librettója, mint magyaros motivumu zenéje állandó vonzerővel bír. Az ifjúsági előadásra a jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

**Katonadolog.** A bemutató óta nap nap mellett, zsufolt házak előtt kerül színre az idényben páratlan sikert aratott Zerkovitz-operette: a Katonadolog, a mely fényes kiállítása állandóan nagy publikumot vonz. A kitűnő operette kerül színre bérletben, ami csak amellet szól, hogy a Katonadolog e hét hátralevő előadásaiban az eddigieknél is nagyobb közönség előtt fog színre kerülni.

**Helyi szerzők a nagyváradi színpadon.** Ez alkalommal valóban nem konvencionális frázis, ha azt mondjuk, hogy a szereplők fokozott ambícióval készülnek a színház szombati bemutató estjére, amelyen három helyi szerző: Tabéry Géza, Antal Sándor és Femes F. László fognak, mint szerzők debutálni a Szigligeti Színház színpadán. Mind a három egyfelvonásos, gondosan történt kiosztásban kerül színre és nagy gondot fordít a három darab rendezője is arra, hogy az előadás minél stílusosabb legyen. A helyi szerzők bemutatkozása iránt a közönség körében igen nagy az érdeklődés, úgy, hogy a hármass premierének bizvást zsufolt házat lehet jósolni.

## EGYESÜLETEK

### A Katholikus Kör gyarapodása

Még nem készült el a nagyváradi Kath. Kör impozáns új Otthona, már is örvendesen gyarapodik a tagok száma

A kör választmánya tegnap este ülést tartott dr. Karácsonyi János kanonok elnöke alatt, amelyen jelen voltak: dr. Vueskies Gyula kanonok és Dus László alelnökök, Imrik S. Zoltán, dr. Molnár Imre, Szilágyi Dózsa, Kelemen Kálmán, Beleznay Antal, dr. Kovács S. János, dr. Krüger Aladár, Schuch Károly, Oláry Gyula, Sürger Bertalan, Karger Sándor, Halmos János és dr. Imrik Gusztáv titkár.

Foglalkoztak a Kör új otthona építésének a kérdésével s az építésre felügyelő bizottságot január 22-re összehívják, hogy Kovács Kálmán közbejöttével az építkezést megvizsgálják.

Dr. Vueskies Gyula alelnök referált ezután az új épület megnyitásának programjáról.

### 43 új tag.

Örvendesen lepte meg a választmányt a belépésre jelentkezett tagok száma. A társadalom minden rétegéből tömegesen jelentkeztek felvételre, ami a Kath. Kör hatalmas fellendülésének lélekemelő bizonyítéka.

A kör új tagjaiul felvették:

Dr. Gajzágó Béla kir. táblai elnök, dr. Bozók Alajos udvari tanácsos, nyug. jogakadémiai igazgató, a premontrei rend tagjai közül: Kertész Miksa, dr. Károly Irén,

Beke Boldizsár, Leéb Bertalan, Kovács J. Kandid, dr. Laesny Imre, Lajos, dr. Rédei Kornél, Kravianszky Mór főgimn. tanárok, továbbá Niedermann Antal postatanácsos, Faulvetter Ignác kápt. erdőgondnok, Gyepes Imre papnöveldei aligazgató, Vuchetich Miklós posta titkár, Rózsa Ambrus máv. ellenőr, Fetzter József papnöveldei lelkiigazgató, Berényi Sándor kápt. urad. intéző, Egely Alajos, Kernény L. Ignác rendőrkapitányok, Pálustyák János gépészmérnök, Fabry István postatiszt, Rimánóczy Béla mérnök, Szokoly Elemér számtartó, Vass János főszámvevő, Kozma Sándor ny. posta főtiszt, Báthly Zoltán polg. isk. tanár, dr. Tóth Imre törvényszéki jegyző, Kopócsy Béla tanár, Schriffert Béla karkaplan, Molnár Béla káptalani urad. segédtszt, Horváth Lajos ny. telekkönyvvezető, Balla József v. építész, Ertsey Géza tanító, Vass Árpád rendőrtiszt, Rozsly István városi tisztviselő, Varga József inodatiszt, Rosskopf Károly főmolnár, Mendli Gyula magánzó, Papp József mázó, Kock Károly szobafestő, Réh Ferenc műasztalos, Mohics Márton szobafestő.

A tagok felvétele után néhány apróbb ügyet intéztek el s az ülés véget ért.

**A nőegylet választmányi ülése.** A „Biharmegyei és Nagyváradi Nőegylet” folyó hó 17-én délután fél 5 órakora Lujza-Oththonban választmányi ülést tart.

## TÁVIRÁTOK

### Ráth-Szász affér.

Budapest, jan. 14.

(Saját tud.) Ráth Endre és Szász Pál közt ma lovagias ügy keletkezett. Délelőtt ugyanis mikor Szász mint előadó egy előterjesztést olvasott fel Ráth sértőkifejezést kiáltott feléje. Szász ezért ma provokáltatta Ráth Endrét, aki azonban kijelentette, hogy egyáltalán nem volt szándékában sérteni az előadót, ezzel az ügy befejezést is nyert.

### A bolgár szobranje.

Szofia, december 14.

A szobranje kilenc óra hosszáig tartó ülése után, amelynek folyamán többellenzéki csoport vezérei kijelentették, hogy különböző okokból nem szavazzák meg a január-februárra szóló indemnitást. Radoszlavov miniszterelnök éjjélkor királyi ukázt olvasott föl, mely elrendeli a szobranje feloszlátását és ezt az intézkedést a kamara munkaképtelenségével indokolja.

### Új fegyverkezés.

München, jan. 14.

A bajor képviselőház tegnapi ülésén Müller-Meininaen dr. képviselő a hadügyi költségvetésről szólva a többi között a következőket mondotta:

Nyílt titok birodalmi gyűlési körökben, hogy a legközelebbi időre új katonai javaslat várható.

Ez az új javaslat nem a hadsereg létszámának fölemeléséről, hanem újra való fölfegyverezéséről szól.

### Törökország készül.

Konstantinápoly, jan. 14.

Törökország megvette Olaszországtól a Szan Marco olasz elsőosztályu csatahajótés a százezer font vételárat ki is fizette.

## NYILTÉR

### Ajándékoknak

mindenfajta fali és zseb-órákat, ékszereket, ezüst evőeszközöket

Ezüst cigaretta tárcákat igen alkalmas ajándéktárgyak

## SCHMUTZLERNEL

nagyon olcsón szerezhetők be.

Ócska arany és ezüst beváltás!

## KÖZGAZDASÁG

### Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	11.51
Buza májusra	— — —	11.54
Buza októberre	— — —	10.72
Rozs áprilisra	— — —	8.80
Rozs októberre	— — —	8.50
Zab áprilisra	— — —	7.68
Zab októberre	— — —	7.62
Tengeri májusra	— — —	6.57

### Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	839.—
Oszták hitelrészvény	—	635.—
4%-os koronajár. udék	—	83.—
Oszt. magy. államv.	—	713.50
Jelzálogbank	—	436.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	520.50
Hazai bank	—	288.—
Magyar bank	—	532.—
Keresk. bank	—	3818.—
Rimamurányi	—	640.—
Salgótarjáni kőszén	—	738.50
M. Alt. Kőszénbánya	—	1019.—
Közuti vasut	—	623.50
Városi villamos	—	335.50
Adria	—	572.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRUGER ALADAR.

**Ha nincs megelégedve** szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilagyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolgálat, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalui és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

## PETRY ÁRPÁD

órás és látszerész

Tarsoly és Risztó-cég mellett.

A mateur fényképészeti cikkek és felszerelések raktára. Legnagyobb látszerészeti üzlet. Orvosi rendeletre is a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rakóczi-ut 9.

Széchenyi-tér 2. szám.

Rimanóczy palotával szemben.

FIGYELEM!!!

## Vajnovszky Ferencz

uri- és női cipész-üzlete,

Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.

Mértek utáni rendeléseket és javításokat olcsón, gyorsan és pontosan készít.

Lovagló, disz és strapa csizmák

minden kivitelben. Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghívásra azonnal megjelenek.

Ha tisztán kezelt jó minőségű és izléses

**fűszer és csemegeárukat**

előnyösen és jó kiszolgálás mellett óhajt beszerezni, keresse fel

**Özv. Kádár Jánosné**

elsőrangú fűszer és csemege kereskedő, bor, pezsgő, deligyümölcsök és cu orkak nagy raktára, kávé és tea közvetlen behozatal.

A

## jó bornak

nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

**Kecskeméti István**

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitérő saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **abonensek naponta felvételnek.**

Uj párisi szabadalmazott „Tangó” fűző

A világ legkényelmesebb fűzője blanchett helyett új modern zárral, Magyarországi egyedüli képviselője kizárólag:

**Rosenzweig fűzőgyár**  
Szalárdi-utca 9. szám.

## Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Biharvármegye közig. erd. bizottságától.

230-1914.

## Árverési hirdetmény.

Biharvármegye magyarcsékei járásában fekvő Körösszáldobágy község volt urbéreseinek Körösszáldobágy község határában levő erdejében 99940/1013. F. M. rendelettel kihasználásra engedélyezett 29 khold területen, mintegy 1271 m<sup>3</sup> becsült kocsántalan tölgy müfa és 568 m<sup>3</sup> becsült tölgy és cser tüzifa 1914 évi február hó 10-én, d. e. 9 órakor Körösszáldobágy község házánál írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen, tövön, becsáron felül el fog adatni. A hivatalosan megállapított becsérték, mint kikiáltási ár 25000 kor., azaz huszonötezer korona. Bánatpénz 2500 korona.

Szabályszerűleg kiállított és 10% bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok, szóbeli árverés kezdete előtt, az árverelő-bizottsághoz nyújtandók be, ellenben szabálytalanul és hiányosan felszerelt, utó- és távirati-, nemkülömben becsáron aluli ajánlatok visszautasítottak.

A részletes árverési feltételek és becslési adatok Venter község házában és a nagyvárad m. kir. állami erdőhivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1914. január 12-én.

**Dr. Fráter László**

várm. aljegyző.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

**Tűz- és betörésmentes** pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Újonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságú pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár.

A Magyar Földrajzi Intézet

## Világatlása,

130 térképlapja 100 fő- és 220 melléktérképet tartalmaz, névjegyzéke pedig több mint 130.000 helynevet.

A mű 16 füzetben lesz teljes, melyek havonta jelennek meg s 8-8 térképet tartalmaznak.

Ez az **egyedüli magyar nagy kézikönyv**, mely a művelt közönség minden ilyen atlással szemben tamasztható igényét kielégíti.

szerkesztik:

**Kegutowicz Károly dr.**  
**és Littke Aurél dr.**

Ára a 16 füzetnek illusztrált és értékes szöveggel . . . 50 K  
Ára a füzetekhez való díszes félbőrgyűjtőknek . . . 10 K  
Megrendelhető a díszes félbőrkötésű kiadás is (megj. 1914. jul.) 60 K

Három koronás havi részletfizetésre is kapható.  
Bővebb felvilágosítást, prospektust, mintalapokat stb. küldenek a könyvkereskedők, vagy a kiadó

## Magyar Földrajzi Intézet Részvénytársaság

Budapest, V Ruffalf-tér (Marci-híd, pesti hídfő.)

### Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfiótelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

### Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmanlyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszöket és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

### Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakaszerű építését. Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolgál.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

### PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. ó. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel  
**VAJNOVSZKY KÁROLY**  
papi- és polgári szabó.  
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPÍTOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

### Szuperfoszfát Műtrágya

Telefon  
969. sz.

kapható 50 kilós zsákokban, szőlőfoldak, kaszálók és mindennemű veteményeknek földjavítására. 150-200 kilóval 80-100 korona értékű a terménynövekedés.

### Kondor Dezső

cement, cementcső és fedéllemez üzlet.  
Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

### Meghívás.

A „Mezőgyáni takaré- és önszegélyző-egylet, mint szövetkezet” az 1914. évi január 25. napján, délután 3 órakor tartja meg saját üzleti helyiségében (Templom-u. 90. szám)

V. évi rendes közgyűlését, melyre a tagok az alapszabályok 11. §-a értelmében meghívottnak.

### Tárgysorozat:

1. Az 1913. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. A zárszámadás megvizsgálása és elfogadása.
3. A mérleg megállapítása.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
5. A tiszta jövedelemről való határozat.
6. A szövetkezet feloszlásának kimondása.
7. Felszámoló-bizottság választása.
8. Felügyelő-bizottság választása.
9. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság által elkészített, s a felügyelő-bizottság által megvizsgált és jóváhagyott mérleg- és üzleteredmény-számla a szövetkezet üzleti helyiségében 8 napi közszemlére kifüggesztett és bárki által megtekinthető.

Az 1913. év december 31-én a tagok száma: 161, — üzletrészeinek száma: 445 volt.

Kelt Mezőgyánban, 1914. január 12-én.

Tisztelettel  
Az igazgatóság.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

### Az új csipke, himzés, harisnya áruház

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

MIYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!  
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.



Eredeti

## Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,  
fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén  
házhoz szállítva 50 K° zsákokban  
hímérve 100 K° 4-20 K és 5 K.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése  
Rákóczi-ut.